

Bepillantás az angol tanterembe: egy óramegfigyelési eszköz kipróbálása magyar középiskolákban

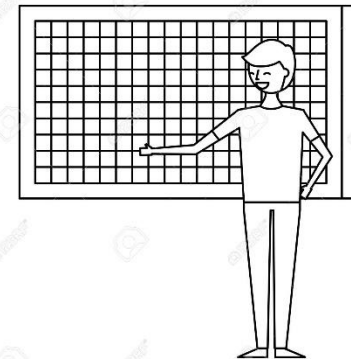
Dóczy Brigitta, Csizér Kata
Albert Agnes, Piniel Katalin

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Angol Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék

Az NKFI-6-K-129149 pályázat támogatásával

Az előadás szerkezete

- Háttér
- Célok és kutatási kérdések
- Elméleti háttér: megfigyelések
- A megfigyelési eszköz: elkészítés, kipróbálás
- Módszertan
- Eredmények
- Következtetések

A kutatás háttere

- Kutatás terv → Egyéni különbségek és érzelmek, mint az idegen nyelvtanulás sikerének előrejelzői: több szempontú megközelítés
- Idegen nyelvek tanítása Mo-n: **alacsony hatékonyság** a magyar iskolai oktatásban a **kedvező keretek** és az iskolai **nyelvoktatás fejlesztésére** irányuló számos kezdeményezés ellenére
- → mélyreható vizsgálatokra van szükség a **tantermi munka** feltárásához
- → az idegen nyelv tanulásának sikerét előre jelző **egyéni változók**

A kutatás célja

- Problémák feltárása, amelyek alacsony készségszinthez / hatékonysághoz vezetnek
- Tanulói változók együttes vizsgálata
- Több szempontú megközelítés (tanárok, tanítási folyamat)
- Osztálytermi megfigyelés
- Kulcsfogalmak: motiváció, autonómia, önszabályozás, önhatékonyság, érzelmek az idegen nyelv tanulásában
- Újszerű megközelítés: feladat alapú tanulás
- Újdonság a perspektívában: a tanárok szempontjai

Elméleti háttér: óramegfigyelés

Széles körben használt kutatási eszköz az oktatásban:

- tanárok értékelése
- szakmai fejlődés (továbbképzés)
- szakmai tanulási eszköz (tanárképzés)

(Elmendorf & Song, 2015; Ahmed et al., 2018; Fletcher, 2018)

Elméleti háttér 2: óramegfigyelés

A strukturált megfigyelés szempontjai, amelyek meghatározzák az eljárásokat:

1. adott helyzet, környezet
2. megfigyelési ütemterv
3. időegység → valós időben történő rögzítés
4. módszer az adatok rögzítésére → számszerűsíthetőség kutatási célokra
5. a megfigyelők és adatelemzők képzése

(Stallings & Mohlman, 1988; Campbell, 2017)

Kutatási kérdések

- ? *Milyen típusú oktatás jellemzi az angol órákat a megfigyelt magyar középiskolákban?*
- ? Feladat-alapú illetve feladattal támogatott nyelvtanítás
- ? Munkamódok
- ? Feladattípusok (input és output)
- ? Nyelvhasználat
- ? Differenciálás

Próbamegfigyelés és validálás

Célok:

- Számszerűsíthető adatok
- Megfigyelők képzése

3 verzió (2019 tavaszán)

- 1.: korábbi eszközök és kutatások alapján; hosszú és feltáró → szakértői véleményezés
- 2.: a feladattípusokról szóló rubrikákkal rövidítve → 2 középiskolájában (Bp.), 4 óra és 2-2 megfigyelő
- 3.: finomhangolás → kipróbálás 1 iskolában, 2 órával és 2 megfigyelővel

Megfigyelési eszköz

Óramegfigyelési szempontok

Iskola & évfolyam: _____

Heti óraszám: _____

Nyelvi szint: _____

Dátum, idő, hányadik óra: _____

Tankönyv: _____

Diákok száma: _____

Feladat	Idő	input						out-put1		munka-forma	out-put2		info-áramlás		out-put3		nyelv						
		tankönyv	segédanyag	tankönyv	olvasott szöveg	segédanyag	szóbeli feladat	szóbeli	írásbeli		frontális	egyéni	pár (2 fő)	csoporth (3 + fő)	egy megoldás van: E/T	csoporthnak meg kell egyeznie		diák információt ad	diák információt kap	diák információt ad és kap	van felkészülési idő (I/N)	tartalom előre meg van adva	saját tapasztalatok
<p>Megjegyzés [ide jön a feladat részletes leírása]:</p> <p>* tanárt csak akkor pipáljuk, ha nincs se tankönyv, se segédanyag;</p>																							

Módszertan 1.

Részvevők

8 középiskola

553 diák, 19
tanár

Eszköz

szigorúan
strukturált
megfigyelés

előre
meghatározott
fókusz

Módszertan 2.

Eljárás

47 óra, 42 csoport

2019-2020

Elemzés

Kvalitatív és
kvantitatív
módszerek

Számszerűsíthető
adatok, Atlas TI

Eredmények 1.

Feladatok a tanórákon

Évfolyam	Megfigyelt órák	Feladat-egységek száma (összefüggő feladatok)	Feladatok /tanóra	Feladatok, ahol a fókusz a nyelven (nyelvtanon van)	Feladattal támogatott nyelvtanítás	Feladat alapú nyelvtanítás
9	13	36	3	4	5	4
10	19	37	2	6	11	2
11-12	15	32	2	6	7	2
Összesen	47	105		14	22	8

Eredmények 2.

? Munkaformák: frontális, egyéni és pármunka egyenlő arányban; kevés csoportmunka,

Információ áramlása: többirányú

? Feladattípusok

Input: tanár, tankönyv, egyéb; kevés tanulói kezdeményezés

Output: egy válasz (100), nyitott kérdés (55), egyetértés (9), előre meghatározott (107), egyéni tapasztalat (37), adott nyelvi elem felhasználása egyéni, kreatív módon (11)

? Nyelvhasználat: többnyire angol

? Differenciálás: nem jellemző ezeken az órákon

Következtetések

- Változatos input ✓ (többnyire nyelv- és nyelvtan-központú)
- Változatos munkaformák ✓ (kevés csoportmunka)
- Célnyelv használata ✓
- Megfigyelési eszköz ✓

Korlátok: adatfelvétel és adatelemzés nehézségei

Kutatási irányok: kiegészítés tanári interjúkkal, feladat alapú tanítás lehetőségei

Köszönjük a figyelmet!

További információ:

<http://nyelvtanulas.elte.hu/>

doczi.brigitta@btk.elte.hu

wein.kata@btk.elte.hu

albert.agnes74@gmail.com

brozik-piniel.katalin@btk.elte.hu

Szakirodalom

Ahmed, E., Nordin, Z. S., Shah, S. R., & Channa, M. A. (2018). Peer Observation: A Professional Learning Tool for English Language Teachers in an EFL Institute. *World Journal of Education, 8*(2), 73-87.

Campbell, C. M. (2017). An Inside View: The utility of quantitative observation in understanding college educational experiences. *Journal of College Student Development 58*(2), 290-299. Johns Hopkins University Press. Retrieved September 18, 2019, from Project MUSE database.

Elmendorf, D.C. & Song, L. (2015). Developing indicators for a classroom observation tool on pedagogy and technology integration: A Delphi study. *Computers in the Schools, 32*(1), 1-19. Retrieved September 18, 2019 from <https://www.learntechlib.org/p/160438/>.

Fletcher, J. A. (2018). Peer observation of teaching: A practical tool in higher education. *The Journal of Faculty Development, 32*, 51-64.

Stallings, J. A., & Mohlman, G. G. (1988). Classroom observation techniques. In J. P. Keeves (Ed.), *Educational research, methodology, and measurement: An international handbook*. (pp. 469-474). Elmsford, NY: Pergamon Press.